

U 32/2026 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen Amerikan yhdysvalloista peräisin olevien tavaroiden tuontiin sovellettavien tullien mukauttamisesta ja tariffikiintiöiden avaamisesta tiettyjen Amerikan yhdysvalloista peräisin olevien tavaroiden tuonnissa (COM(2025)471 final), komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tullien soveltamatta jättämisestä tiettyjen tavaroiden tuonnissa (COM(2025)472 final) sekä EU:n ja Yhdysvaltojen kauppasuhteesta (*EU-Yhdysvallat-kauppasuhte*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 28 päivänä elokuuta 2025 antamat ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen Amerikan yhdysvalloista peräisin olevien tavaroiden tuontiin sovellettavien tullien mukauttamisesta ja tariffikiintiöiden avaamisesta tiettyjen Amerikan yhdysvalloista peräisin olevien tavaroiden tuonnissa (COM(2025)471 final) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tullien soveltamatta jättämisestä tiettyjen tavaroiden tuonnissa (COM(2025)472 final) sekä ehdotuksista ja EU:n ja Yhdysvaltojen kauppasuhteesta laadittu muistio.

EU:n ja Yhdysvaltojen kauppasuhteen tilanteesta sekä edellä mainituista asetusehdotuksista annettiin ensin kiireellisyysistä johtuen valtioneuvoston yhteensovittamisjärjestelmässä koordinoitu E-selvitys (E 79/2025 vp). Tämä U-kirjelmä ei sisällä kyseiseen E-selvitykseen verrattuna uusia kantoja. Lisäksi eduskunnalle annettiin 12.5.2026 valtioneuvoston yhteensovittamisjärjestelmässä koordinoitu E-jatkoselvitys (EJ 1/2026 vp) trilogineuvotteluiden edettyä nopeasti.

Helsingissä 28.5.2026

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio

Yksikön päällikkö Ilkka Saarinen

27.5.2026

KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI TIETTYJEN AMERIKAN YHDYSVALLOISTA PERÄISIN OLEVIEN TAVAROIDEN TUONTIIN SOVELLETTAVIEN TULLIEN MUKAUTTAMISESTA JA TARIFFIKIINTIÖIDEN AVAAMISESTA TIETTYJEN AMERIKAN YHDYSVALLOISTA PERÄISIN OLEVIEN TAVAROIDEN TUONNISSA (COM(2025)471 FINAL), KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI TULLIEN SOVELTAMATTA JÄTTÄMISESTÄ TIETTYJEN TAVAROIDEN TUONNISSA (COM(2025)472 FINAL) SEKÄ EU:N JA YHDYSVALTOJEN KAUPPASUHDE

1 Tausta

Tämä U-kirjelmä käsittelee EU:n ja Yhdysvaltojen kauppasuhdetta mukaan lukien komission kahta asetusehdotusta: komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen Amerikan yhdysvalloista peräisin olevien tavaroiden tuontiin sovellettavien tullien mukauttamisesta ja tariffikiintiöiden avaamisesta tiettyjen Amerikan yhdysvalloista peräisin olevien tavaroiden tuonnissa (COM(2025) 471 final, *jäljempänä teollisuustuotteiden tullinalennuksia koskeva asetusehdotus*) sekä komission asetusehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tullien soveltamatta jättämisestä tiettyjen tavaroiden tuonnissa (COM(2025) 472 final, *jäljempänä hummeriasetus*).

EU:n ja Yhdysvaltojen kauppasuhteen tilanteesta sekä komission asetusehdotuksista annettiin ensin valtioneuvoston yhteensovittamisjärjestelmässä koordinoitu E-selvitys (E 79/2025 vp). Tässä U-kirjelmässä ei esitetä uusia kantoja tai neuvottelutavoitteita kyseiseen E-kirjeeseen verrattuna. Eduskunnalle 12.5.2026 annetussa E-jatkokirjeessä (EJ 1/2026 vp) on päivitetty tiedot neuvottelutilanteesta.

EU:n ja Yhdysvaltojen kauppasuhteesta

Yhdysvallat otti vuoden 2025 aikana uusia tuontitulleja ja muita taloudellisia toimia käyttöön laajasti ja pyrki edistämään niillä eri politiikka-aloilla olevia tavoitteitaan. Yhdysvaltain kauppapoliittiset toimet ovat vaikuttaneet kansainväliseen talousjärjestykseen. Yhdysvallat pyrkii toimillaan muun muassa vähentämään mittavaa tavarakaupan alijäämää, vahvistamaan teollista tuotantoa Yhdysvalloissa sekä vastaamaan maailmanmarkkinoilla esiintyviin epäterveysiin kauppakäytäntöihin. Tulleilla kerätään myös lisätuloja alijäämäisen liittovaltion budjetin tasapainottamiseksi ja veronalennusten rahoittamiseksi.

Huhtikuussa 2025 tekemiensä yksipuolisten tullinkorotusten jälkeen Yhdysvallat neuvotteli useiden kauppakumppaneiden kanssa ja sai sopimukset aikaan usean kauppakumppanin, mukaan luettuna EU:n, kanssa. Yhdysvaltojen maakohtaiset tullitasot tulivat voimaan 7.8. alkaen (lisätullien taso 10–41 %:ia). Sopimusten ja yksipuolisten tullinkorotusten seurauksena Yhdysvaltojen tullitaso on noussut huomattavasti. Lisäksi Yhdysvallat on ottanut ja on ottamassa uusia sektorikohtaisia tulleja käyttöön. Yhdysvaltain tullien vaikutukset sen omaan talouteen ja toisaalta eurooppalaisille vientiyrityksille alkavat kirkastua ajan myötä.

EU:n ja Yhdysvaltojen yhteislausumasta

EU ja Yhdysvallat julkaisivat 21.8.2025 yhteislausuman kahdenvälisestä kauppasuhteestaan. Yhteislausuman mukaisesti Yhdysvallat asetti EU-tuotteisiin soveltamansa yleistullin 15 %:iin (sisältäen tavanomaiset tullit) ja lupautui palauttamaan tullitasonsa ennen huhtikuuta sovelletulle tasolle muutamien tuoteryhmien osalta. Niissä tuotteissa, joissa tullitaso on aiemmin ollut yli 15 %:ia, vienti jatkui aiempien tullitasojen mukaisesti ilman lisätulleja.

Tullitason noususta huolimatta yhteislausuma voi luoda kilpailuetua eurooppalaisille yrityksille verrattuna muiden maiden kilpailijoihin johtuen siitä, että monien muiden maiden tullit ovat lisätulleja, kun taas EU:sta tuotaviin tuotteisiin sovelletaan eräänlaista tullikattoa. EU on saanut neuvoteltua myös eräitä sektoreita koskevista poikkeuksista (esimerkiksi lentokoneet ja niiden osat, niin kutsutut rinnakkaislääkkeet, tietyt luonnonvarat, eräät kemianalan tuotteet), joilla Yhdysvallat soveltaa edelleen aiempaa tullitasoa. Edelleen EU katsoo, että jos Yhdysvallat ottaa sektorikohtaisia tulleja käyttöön tietyillä aloilla (kuten puolijohteet), EU:sta peräisin olevista tuotteista perittäisiin enintään 15 %:n tulli.

Yhteislausuman mukaisesti EU puolestaan poistaa tuontitullit Yhdysvalloista peräisin olevilta teollisuustuotteilta ja osittain eräiltä maatalous- ja kalatuotteilta. Komissio antoi näitä muutoksia koskevat asetusehdotukset 28.8.2025 (selostettu jäljempänä ehdotuksen pääasiallinen sisältö -kohdassa).

Yhteislausumassa sovitaan myös sääntely-yhteistyöstä muun muassa standardien, maataloustuotteiden, televiestintälaitteiden, tekijänoikeuksien, digitaalisen kaupan, taloudellisen turvallisuuden, arvoketjujen ja kriittisten mineraalien osalta. Ottaen huomioon Yhdysvaltojen huolet liittyen EU:n sääntelyyn, kuten hiilirajamekanismiin (CBAM), yritysten kestäväää toimintaa koskevan huolellisuusvelvoitedirektiivin (CSDDD), kestävyysraportointidirektiiviin (CSRD) sekä metsäkatoasetukseen, EU sitoutuu jatkotyöhön ratkaisujen etsimiseksi. Lisäksi EU lupaa hankkia yhdysvaltalaisia energiatuotteita kolmen vuoden aikana 750 miljardin dollarin arvosta ja tekoöljysiruja 40 miljardin dollarin arvosta sekä arvioi eurooppalaisyritysten investoivan Yhdysvaltoihin 600 miljardin dollarin arvosta vuoteen 2029 mennessä, eli Donald Trumpin toisen presidenttikauden loppuun mennessä.

Yhteislausuman odotettiin tuovan ennakoitavuutta transatlanttiseen kauppaan. Tämä ei ole kaikilta osin toteutunut. Tullit monissa Suomelle tärkeissä vientituotteissa ovat nousseet merkittävästi. Yhdysvallat laajensi elokuussa 2025 teräs- ja alumiinitullit (50 %) kattamaan myös monia koneita ja laitteita, joissa Suomella oli merkittävää vientiä. Tullinkorotuksia saattaa olla odotettavissa myös jatkossa. Yhdysvalloilla on käynnissä useita sektorikohtaisia niin kutsuttuja Section 232-tutkintoja (ulkomaankaupan vaikutus kansalliseen turvallisuuteen), mikä voi ennakoida uusien tullien käyttöönottoa. Vaikka osaa näistä on käsitelty yhteislausumassa, epävarmuus kaupassa saattaa silti jatkua.

EU valmisteli keväällä 2025 vastatoimia ja tasapainottavia toimia 93 miljardin euron arvosta vastineena Yhdysvaltojen tullinkorotuksille. Vastatoimet ja tasapainottavat toimet olisivat tarkoittaneet tullinkorotuksia Yhdysvalloista peräisin oleville tuotteille ja viennin rajoituksia Yhdysvaltoihin vietäville tuotteille. Vasta- ja tasapainottavien toimien paketti saatiin valmiiksi ja jäsenmaat antoivat sille hyväksyntänsä heinäkuussa 2025 (komission täytäntöönpanoasetus 2025/1564, 24.7.2025). Sen jälkeen, kun EU ja Yhdysvallat saavuttivat yhteisymmärryksen kauppasuhteesta, EU keskeytti tasapainottavien toimien voimaantulon (komission täytäntöönpanoasetus 2025/1727, 5.8.2025 ja 2026/295, 4.2.2026). Vasta- ja tasapainottavat toimet voidaan kuitenkin tarvittaessa ottaa uudelleen käyttöön tilanteen niin vaatiessa.

2 Ehdotuksen tavoite

Komission asetusehdotusten tavoitteena on toimeenpanna nopealla aikataululla EU:n ja Yhdysvaltojen yhteisjulistuksen mukaiset poliittiset sitoumukset ja poistaa EU:n tuontitullit Yhdysvalloista peräisin olevilta teollisuustuotteilta sekä muokata EU:n tullikiintiöitä tiettyjen, Yhdysvalloista peräisin olevien merenelävien ja maataloustuotteiden osalta. Etuudet on tarkoitettu myöntämään vain Yhdysvalloille EU:n tullikoodeksin (952/2013) 56 artiklan mukaisesti.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Komission asetusehdotuksista

Komissio on antanut kaksi asetusehdotusta, joilla toimeenpannaan yhteislausumassa sovittua EU:n puolelta.

Ensimmäisessä ehdotuksessa määrätään, että EU:n tuontitullit Yhdysvalloista peräisin olevilta teollisuustuotteilta ovat nolla prosenttia. Tuotteet, joihin nollatulleja sovelletaan, sisältyvät asetusehdotuksen liitteeseen I. Liite sisältää perinteisesti teollisuustuotteiden piiriin katsottavat tuotteet (esimerkiksi erilaiset kemianalan tuotteet, lääkkeet, lannoitteet, muovit, tekstiilituotteet, vaatteet ja jalkineet, metsäteollisuuden tuotteet, teräs, alumiini, kupari ja näitä koskevat jatkojalosteet, koneet ja laitteet, ajoneuvot, vesialukset, lääkinnälliset laitteet ja optiset laitteet) kuin myös tiettyjä maatalouden alaan kuuluvia ei-herkkiä tuotteita.

Lisäksi ehdotuksessa määrätään, että tiettyihin tuotteisiin kohdistuvaa arvotullia (niin sanottu ad valorem -komponentti tullista) ei sovelleta. Tuotteet, joita tämä koskee, on lueteltu tuotenimikekohtaisesti liitteessä II. Liitteeseen sisältyy eräitä maataloustuotteita, kuten tomaatti, kurkku, artisokka, omena, kirsikka, päärynä, luumu, greippimehu, viinirypäleet ja erilaiset sitrushedelmät. Tuotteita koskevien mahdollisten polkumyöntitullien soveltamista kuitenkin jatkettaisiin.

Edelleen ehdotuksella avataan EU:n tullikiintiöt tietyille Yhdysvalloista peräisin oleville mereneläville sekä maataloustuotteille. Tällaiset tuotteet on lueteltu asetusehdotuksen liitteessä III. Liitteeseen sisältyy muun muassa sianlihaa, bisoninlihaa, maitotuotteita, juustoja, pähkinöitä, soijaöljyä, eläinten ruokaa, mereneläviä ja kaloja, kookosjauhoja ja suklaita, elintarvikevalmisteita sekä alkoholittomia juomia.

Asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Toisessa asetuksessa määrätään EU:n tuontitullien soveltamatta jättämisestä hummereiden, sekä tiettyjen hummerijalosteiden osalta 1. päivänä elokuuta 2025 alkaen. Hummereiden tuontia koskenut aiempi, väliaikaista tullittomuutta koskenut päätös umpeutui 31.7.2025.

Molemmat asetusehdotukset sisältävät myös niin sanotun keskeytyslausekkeen. Lausekkeen mukaan komissio voi hyväksyä täytäntöönpanoasetuksen, jolla keskeytetään asetuksella myönnettyt etuudet kokonaan tai osittain, jos Yhdysvallat esimerkiksi ei toimeenpane yhteislausumaa tai se muutoin heikentää yhteislausumassa sovittuja tavoitteita, se heikentää unionin taloudellisten toimijoiden pääsyä Yhdysvaltojen markkinoille tai EU:n ja Yhdysvaltojen kauppa- ja investointisuhdetta, tai jos olosuhteet muuttuisivat siitä, mitä ne olivat yhteislausuman tekohetkellä. Lisäksi ensimmäisen asetuksen mukaiset tullietuudet voidaan keskeyttää myös, jos tuonti Yhdysvalloista lisääntyisi niin paljon, että tuonti aiheuttaisi tai uhkaisi aiheuttaa vakavaa haittaa unionin tietyille tuotannonalalle.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

4.1. Oikeusperusta

EU:n ja Yhdysvaltojen välinen 21.8.2025 julkaistu yhteislausuma on ei-sitova poliittinen yhteisymmärrys. Yhteislausuman neuvotteluiden aikana asiaa on käsitelty neuvostossa ministerineuvostojen ohella EU:n pysyvien edustajien komiteassa sekä kauppapoliittisessa komiteassa. Komissio on antanut Euroopan parlamenteille tietoja neuvotteluiden aikana.

Komissio ehdottaa mainittujen asetusehdotusten oikeusperustaksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 207 artiklan 2 kohtaa, joka koskee kauppapolitiikkaa. SEUT 207 artiklan 2 kohdan mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto säätävät tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen asetuksilla toimenpiteistä, joilla määritellään puitteet yhteisen kauppapolitiikan toteuttamiseksi. SEUT 207 artiklan 1 kohdassa määritellään yhteisen kauppapolitiikan soveltamisala, joka koskee muun muassa tavaroiden ja palveluiden kauppaa sekä teollis- ja tekijänoikeuksien kaupallisia näkökohtia, suoria ulkomaisia investointeja, vientipolitiikkaa ja kaupan suojatoimenpiteitä. Asetukset hyväksyttäisiin neuvostossa määräenemmistöllä.

Valtioneuvosto pitää asetuksissa ehdotettua oikeusperustaa asianmukaisena.

4.2. Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate

Ehdotukset kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan ja sen vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan mukaan unionin toiminnan sisältö ja muoto eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen perussopimusten tavoitteiden saavuttamiseksi. Valtioneuvosto pitää ehdotuksia suhteellisuusperiaatteen mukaisina.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Asetusehdotusten taloudelliset vaikutukset

Komissio katsoo, että asetusehdotuksilla on rajallinen vaikutus unionin budjettiin menetettyjen tullitulojen muodossa. EU:n tuontitullit Yhdysvalloista peräisin oleville tuotteille ovat laajasti matalat.

Ensimmäisen asetusehdotuksen osalta komission arvion mukaan laskennallinen vaikutus unionin talousarvioon menetettyjen tullitulojen vuoksi olisi noin 3,6 miljardia euroa. Arvio on tehty vuoden 2024 kauppavirtojen perusteella. Tulee huomata, että kyseessä on laskennallinen arvio, sillä jäsenmailla on oikeus pidättää 25 %:ia tullituloista kompensationsa tullien keräämisestä.

Maataloustuotteiden osalta EU:n laskennallinen tullitulojen menetys olisi noin 230 miljoonaa euroa ja EU:n budjettivaikutus 172,5 miljoonaa euroa.

Merenevälien osalta EU:n tullitulojen laskennallinen menetys olisi noin 63 miljoonaa euroa ja EU:n budjettivaikutus 47 miljoonaa euroa.

Teollisuustuotteiden osalta EU:n laskennallinen tullitulojen menetys olisi noin 4,6 miljardia euroa ja vaikutus EU:n budjettiin 3,4 miljardia euroa.

Toisen asetusehdotuksen osalta komissio toteaa, että hummeri ei ole EU:lle niin sanottu herkkä tuote, koska unioni on edelleen asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta huomattava nettotuojaja. Vuonna 2024 EU toi Yhdysvalloista näitä tuotteita noin 72 miljoonan euron arvosta, mikä vastaa 22 %:ia näiden tuotteiden unionin ulkopuolisesta kokonaistuonnista. Komission arvion mukaan asetusehdotuksen EU:n talousarvioon kohdistuva vaikutus olisi noin 7,5 miljoonaa euroa, ja tästä valmistetun/jalostetun hummerin osuus olisi noin 48 000 euroa.

Suomeen Yhdysvalloista tuotavien teollisuustuotteiden tullimaksut vastaavat arviolta noin 14 miljoonaa euroa, josta Suomen valtio saisi kantopalkkiona 25 %:ia. Näin ollen vaikutus valtion talousarvioon olisi noin 3,5 miljoonaa euroa. Arvion pohjana on käytetty vuoden 2024 kauppavirtoja.

Toisen asetuksen mukaisia hummerituotteita tuotiin vuonna 2024 Suomen noin 10 000 euron arvosta. Hummerituotteita koskevat tullit ovat olleet väliaikaisesti keskeytettyinä jo aiemmin. Näin ollen tällä ehdotuksella ei olisi vaikutuksia valtion talousarvioon.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Asetukset kuuluvat kauppapolitiikan alaan ja siten unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Valtioneuvoston alustavan arvion mukaan asetuksilla ei olisi suoria vaikutuksia perus- ja ihmisoikeusvelvoitteisiin Suomessa.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Kauppapolitiikka kuuluu Euroopan unionin toiminnasta koskevan sopimuksen (SEUT) 207 artiklan (kauppapolitiikka) mukaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Asetusehdotukset kuuluvat kauppapolitiikan alaan ja siten unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Asetusten tultua hyväksytyksi ne tulisivat voimaan kansallisesti ilman eri toimenpiteitä.

Valtioneuvoston arvion mukaan asetukset eivät sisällä Ahvenanmaan toimivaltaan kuuluvia kysymyksiä. Suomen suhteet ulkovaltioihin ja niihin verrattavissa olevat asiat sekä toisaalta ulkomaankauppa ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 4 ja 42 sekä 12 kohdan nojalla valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia myös Ahvenanmaalla.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaneuvotteluihin liittyen komissio antaa tietoja Euroopan parlamentille SEUT 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti välittömästi ja täysimääräisesti kaikissa vaiheissa.

Asetusehdotukset on tarkoitus säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä (neuvoston osalta määränemistöpäätös). Trilogineuvotteluissa löydettiin alustava yhteisymmärrys 20.5.2026.

9 Asian kansallinen käsittely

Ulkoministeriö on valmistellut asiaa yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa sekä sidosryhmien kanssa.

Aiemmin annettua, tämän kirjeen kanssa samansisältöistä E-kirjettä (E 79/2025) on käsitelty kauppapoliittisen jaoston (EU2) ja ulkosuhdejaoston (EU3) kirjallisessa menettelyssä 18.-22.9.2025. Suuri valiokunta ja ulkoasiainvaliokunta kuulivat ulkoministeriötä aiheesta. Ulkoasiainvaliokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Valtioneuvosto antoi lisäksi E-jatkoselvityksen (EJ 1/2026 vp) asiassa 12.5.2026 trilogineuvotteluiden edettyä nopeasti. E-jatkoselvitystä käsiteltiin kauppapoliittisen jaoston (EU2) kirjallisessa menettelyssä 8.-12.5.2026.

U-kirjelmää käsiteltiin kauppapoliittisen jaoston (EU2) ja ulkosuhdejaoston (EU3) kirjallisessa menettelyssä 17.-19.12.2025. Geopoliittisen tilanteen nopeat muutokset ovat aiheuttaneet resurssipainetta, mistä johtuen U-kirjelmä annetaan myöhässä. Suomi on vaikuttanut komission asetusehdotusten käsittelyyn aktiivisesti koko käsittelyn ajan. Asetuksia koskevat valtioneuvoston kannat (joiden muodostamiseen eduskunta on jo osallistunut) ovat toteutumassa hyvin.

10 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että transatlanttisen suhteen ylläpitäminen ja vahvistaminen on Suomelle tärkeää poliittisten ja kaupallistaloudellisten suhteiden kehittämiseksi ja globaaleihin haasteisiin vastaamiseksi. Yhdysvallat on edelleen EU:n ja Suomen suurin kauppa- ja investointikumppani EU:n ulkopuolella.

Valtioneuvosto katsoo, että EU:n ja Yhdysvaltojen aikaansaama yhteislausuma kauppasuhteesta tuo osittaista vakautta kauppasuhteeseen. Valtioneuvosto esittää kuitenkin huolensa Yhdysvaltojen tullitason noususta sekä mahdollisten uusien sektorikohtaisten tullien ja kaupan rajoitusten vaikutuksista transatlanttiseen suhteeseen ja yritysten liiketoimintaympäristön ennakoitavuuteen.

Valtioneuvosto huomioi, että yhteislausuma toimii ensiaskeleena kauppasuhteen kehittämisessä ja osapuolten markkinoillepääsyn parantamisessa ja pitää tärkeänä, että EU:n ja Yhdysvaltojen kauppasuhte rakennetaan kansainväliseen sääntöjärjestelmään nojaten. Valtioneuvosto katsoo, että komission asetusehdotus teollisuustuotteita sekä tiettyjä maataloustuotteita koskevien EU:n tuontitullien poistamisesta sekä tullikiintiöiden muokkaamisesta on tarkoitus tehdä etuuskohtelun pohjalta, ja tukee pitkänajan tavoitetta transatlanttisen markkinapaikan luomiseksi. Valtioneuvosto korostaa tarvetta seurata ja arvioida Yhdysvaltain kauppapolitiikan kehitystä, yhteislausuman toimeenpanoa ja eurooppalaisten yritysten markkinoillepääsyä tarkasti. Valtioneuvosto tukee asetuseräluonnoksen ehdotusta, että asetuksilla myönnettyjä etuja voidaan poistaa tai keskeyttää tarvittaessa. Asetuksen käsittelyssä tulisi myös selvittää mahdollisuus myöntää EU:n tullietuudet määräajaksi kaupan vapauttamista koskevan jatkotyön etenemisen arvioimiseksi ja tukemiseksi.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU tavoittelee eri tilanteissa ensisijaisesti neuvoteltuja ratkaisuja, mutta on tarvittaessa valmis myös vasta- ja tasapainottaviin toimiin tai tullietuuksien keskeyttämiseen.

Valtioneuvosto katsoo, että kauppasuhteen laajuus ja tilanne vaatii aktiivista vaikuttamista. Valtioneuvosto jatkaa suomalaisyritysten intressien edistämistä ja vaikuttaa aktiivisesti markkinoillepääsyn parantamiseen EU:n ja Yhdysvaltojen neuvotteluissa sekä

vienninedistämistoimin. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että jatkoneuvotteluissa pyritäisiin myös EU:n ja Yhdysvaltojen teknologiayhteistyön vahvistamiseen globaalien toimintaympäristön edistämiseksi. Valtioneuvosto tukee sääntely-yhteistyön tiivistämistä Yhdysvaltojen kanssa muun muassa taloudellisen turvallisuuden, kriittisten mineraalien ja digitaalisen kaupan osalta sekä vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevien vastavuoroisten tunnustamisen sopimusten (Mutual Recognition Agreements, MRA) katteen laajentamiseksi ja uusien MRA-sopimusten neuvottelemiseksi. Valtioneuvosto voi hyväksyä hummereiden tuontitullien keskeytystä koskevan asetusehdotuksen.

Valtioneuvosto korostaa aiempien kantojensa mukaisesti avoimen, sääntöperustaisen ja vastuullisen kansainvälisen kaupan merkitystä Euroopan kilpailukyvyille. (E 58/2023)

Kansainvälisten taloussuhteiden nykytilanteessa korostuu uusien markkinoiden avaamisen merkitys ja tuotantoketjujen monipuolistaminen kriisinkestävyyden vahvistamiseksi. Aiemman kantansa mukaisesti valtioneuvosto tukee jo käynnissä olevien EU:n kauppasopimusneuvotteluiden ripeää päätökseen saamista ja sopimusten voimaansaattamista (E 58/2023).